

23

14. febr.

11. gr.

Sjúkrasamlagsstjórnir skulu senda héraðssamlagsstjórn endurskoðaða reikninga sjúkrasamlaganna fyrir marzlok ár hvert, nema stjórn héraðssamlagsins ákveði að reikningum skuli fyrir skilað. Reikningana skal héraðssamlagsstjórnin yfirlíta og endurskoða eftir því, sem hún telur þörf á.

Ef héraðssamlagsstjórnin telur reikning samlags eigi réttan eða ranglega færðan, getur hún sett samlagsstjórn ákveðinn frest til að koma honum í rétt horf. Fáist eigi slík leiðrétting eða ef reikningurinn auðsýnilega er í meginatriðum rangur, getur héraðssamlagsstjórn ráðið sérstakan reikningsfróðan mann til þess, á kostnað sjúkrasamlagsins, að endurskoða reikninginn og gera hann að nýju, ef með þarf.

Þegar héraðssamlagsstjórn hefur yfirfarið og athugað reikninga samlaganna, skal hún gera ársskýrslu um rekstur þeirra og efnahag í því formi, sem Tryggingastofnun ríkisins ákveður. Ársskýrslu þessa ásamt reikningum sjúkrasamlaganna skal senda Tryggingastofnun ríkisins fyrir lok maímánaðar.

12. gr.

Þegar sjúkrasamlagsstjórnir skjóta einstökum málum til úrskurðar Tryggingastofnunar ríkisins og hún óskar umsagnar héraðssamlagsstjórnar um þau mál, er héraðssamlagsstjórn skyldug að láta þá umsögn í té.

13. gr.

Héraðssamlagsstjórn skal skylt að vera Tryggingastofnun ríkisins til aðstoðar og leiðbeiningar varðandi tryggingamál almennt í umdæminu.

14. gr.

Hafi öll sjúkrasamlög innan sýslunnar sameinast í eitt sjúkrasamlag, sbr. 3. mgr. 44. gr. almannatryggingalaganna, hættir héraðssamlagið störfum og skiptast þá sjóðseignir þess milli þátttakenda í hlutfalli við fjölda samlagsmanna.

24

14. febr.

AUGLÝSING

um fyrirmynd að samþykktum fyrir sjúkrasamlög í kaupstöðum.

Samkvæmt IV. kafla laga nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar, hefur ráðuneytið fallizt á fyrirmynd að samþykktum fyrir sjúkrasamlög í kaupstöðum, sem Tryggingastofnun ríkisins hefur látið gera, og prentað er sem fylgiskjal.

Félagsmálaráðuneytið, 14. febrúar 1957.

F. h. r.

Hjálmar Vilhjálmsson.

Gunnlaugur Þórðarson.

Samþykkt fyrir Sjúkrasamlag

I. KAFLI

Nafn, tilgangur, samlagssvæði.

1. gr.

Sjúkrasamlag er stofnað í þeim tilgangi að tryggja samlagsmönnum sjúkrahjálpu og bætur á fjárhagstjóni, er veikindi valda. Starfar það samkvæmt lögum um almannatryggingar, nr. 24 29. marz 1956, og þeim breytingum, sem löggjöf þessi tekur.

Starfssvæði samlagsins er Heimili þess og varnarþing er í

II. KAFLI

Stjórn, ávöxtun fjár o. fl.

2. gr.

Stjórn sjúkrasamlagsins skal skipuð mönnum.

Ráðherra skipar formann samlagsins og varaformann eftir tillögum tryggingaráðs, en bæjarstjórn kýs til viðbótar menn og jafnmarga til vara. Kjörtímabil allra stjórnarnefndarmanna er 4 ár, og skulu þeir skipaðir og kosnir að loknum almennum sveitarstjórnarkosningum.

Tryggingastofnun ríkisins ákveður þóknun stjórnenda, og greiðist hún úr samlagssjóði.

3. gr.

Stjórninni ber skylda til að sjá um, að samlagið starfi í samræmi við lög og reglugerðir og samþykkt þessa. Samlagið lýtur yfirstjórn Tryggingastofnunar ríkisins.

4. gr.

Stjórnin heldur fundi, þegar þörf krefur, þó eigi sjaldnar en 4 sinnum á ári. Skal formaður jafnan boða fundi, ef meiri hluti samlagsstjórnar æskir þess.

Nú forfallast aðalmaður í stjórn samlagsins og getur ekki sótt fund, og skal þá kalla varamann til að sitja stjórnarfund í hans stað.

Formaður samlagsins stjórnar fundum. Samlagsstjórn kýs sér fundarritara, og heldur hann gerðabók samlagsstjórnar, sem lesin skal upp í fundarlok og undirrituð af öllum viðstöddum stjórnarmönnum.

Í gerðabók skal skrá ályktanir stjórnarinnar og greinargerð fyrir þeim. Öll erindi til stjórnar samlagsins frá samlagsmönnum skulu vera skrifleg.

Við atkvæðagreiðslur ræður atkvæðamagn, en séu jafnmörg atkvæði með og móti, fellur atkvæðisefnið. Ef atkvæði eru jöfn, getur þó stjórnarmaður lagt málið undir úrskurð Tryggingastofnunar ríkisins. Ef ágreiningur verður í samlagsstjórninni, getur formaður samlagsins eða stjórnarmanna skotið honum til úrskurðar Tryggingastofnunar ríkisins, enda séu slík málskot tilkynnt strax á sama fundi, og frestar þá framkvæmd hins umdeilda atriðis, þar til sá úrskurður hefur verið felldur.

Samlagsmaður, sem ekki vill una úrskurði samlagsstjórnar, í máli er hann varðar, getur skotið honum til Tryggingastofnunar ríkisins.

24

14. febr.

Stjórn samlagsins ræður því starfsmenn, eftir því sem þörf krefur. Leita skal samþykkis Tryggingastofnunar ríkisins um starfsmannafjölda, starfssvið þeirra og launakjör.

Samlagsstjórn skal setja starfsmönnum ákveðnar reglur að fara eftir í daglegum rekstri samlagsins og vera á verði um, að gætt sé hins ýtrasta sparnaðar, sem samrýmanlegur er því markmiði samlagsins að veita samlagsmönnum sem bezta og fullkonnasta sjúkrahjálp.

6. gr.

Fé samlagsins skal ávaxta í öruggum banka, sparisjóði eða verðbréfum, sem tryggð eru með ríkisábyrgð. Aldrei skal þó, án samþykkis Tryggingastofnunar ríkisins, festa meira fé en svo, að handbært sé sem svarar 6 mánaða tekjum samlagsins.

Vilji samlagið kaupa önnur verðbréf eða fasteign, skal það leita samþykkis Tryggingastofnunar ríkisins til þess. Aldrei skal geymt meira fé í skrifstofu samlagsins en þörf krefur til daglegra gjalda.

7. gr.

Reikningsár samlagsins er almanaksárið. Ársreikningar skulu lagðir fram og sendir Tryggingastofnun ríkisins eigi síðar en í marzlok. Skulu þeir endurskoðaðir af löggiltum endurskoðanda eða tveimur endurskoðendum, sem Tryggingastofnun ríkisins viðurkennir.

III. KAFLI

Hinir tryggðu.

8. gr.

Sérhver maður, karl eða kona, 16 ára eða eldri, sem á heimilisfang á samlagssvæðinu, er skyldur að tryggja sig í samlaginu (sjá þó 20. gr.). Undanþegninir tryggingarskyldunni eru þó þeir, sem haldnir eru sjúkdómi, sem lög nr. 78 frá 1936, um ríkisframfærslu sjúkra manna og örkumla, taka til, á meðan þeir dveljast í sjúkrahúsi eða hæli á kostnað ríkisframfærslunnar.

9. gr.

Réttar til bóta þeirra, er samlagið veitir, nýtur sérhver tryggingarskyldur maður, sem greiðir iðgjöld sín skilvíslega, sbr. ákvæði 19. greinar.

Þeir, sem flytjast inn á samlagssvæðið, öðlast þó því aðeins réttindi um leið og þeir verða þar tryggingarskyldir, að þeir hafi, er þeir fluttust, verið tryggðir í öðru samlagi innan almannatrygginganna, eða í landi, sem samið hefur verið við um flutning milli samlaga. Bótaréttur slíkra manna hjá samlaginu hefst, þegar uppfyllt eru skilyrði þau, sem sett eru í reglum Tryggingastofnunarinnar um flutning milli samlaga eða í milliríkjasamningi.

Aðrir þeir, sem flytjast inn á samlagssvæðið, öðlast réttindi sex mánuðum eftir að þeir hefja iðgjaldagreiðslur (sbr. þó niðurlagsákvæði 20. gr.). Þó geta þeir lokið biðtímanum á þrem mánuðum, ef þeir áskilja sér það í upphafi, enda greiði þeir fullt biðtímagjald.

Þeir, sem útskrifast af sjúkrahúsi eða hæli, þar sem þeir hafa verið á vegum ríkisframfærslunnar, öðlast réttindi án biðtíma.

10. gr.

Börn, stjúpborn og fósturbörn samlagsmanna, yngri en 16 ára, sem eru á framfæri þeirra, eru sjúkratryggð með þeim. Séu foreldrar samvistum, njóta börnin fullra

réttinda, ef hvorugt foreldranna er í vanskilum við samlagið, en hálfra réttinda, ef annað er í vanskilum. Séu foreldrarnir ekki samvistum, fylgir barnið tryggingu þess, 14. febr. sem foreldraráðin hefur. (Um óvígða sambúð sjá 15. gr.)

IV. KAFLI

Réttindi samlagsmanna.

A. Sjúkrahjálpin.

11. gr.

Samlagið veitir samlagsmönnum þá hjálp í veikindum, sem hér segir:

1. Sjúkrahúsvist.

Samlagið greiðir að fullu vist í viðurkenndu sjúkrahúsi, eins lengi og þörf krefur, svo og læknishjálp, lyf og aðra þjónustu, sem þar er veitt.

Samlaginu er þó því aðeins skylt að greiða þennan kostnað að fullu, að það hafi samning eða ná samningi um greiðsluna við hlutaðeigandi aðila, eða heilbrigðismálaráðuneytið hafi ákveðið gjaldið, sbr. 3. mgr. 54. gr. almanna-tryggingalaganna. Annars greiðir samlagið hluta kostnaðarins eftir reglum, sem Tryggingastofnunin setur.

Samlagið greiðir sjúkrahúsvist vegna ellikramar og alvarlegra langvinnra sjúkdóma, sem lög nr. 78 1936 um ríkisframfærslu sjúkra manna og örkuþla taka til, aðeins fyrstu 5 vikurnar, sem hlutaðeigandi dvelst í sjúkrahúsi eða hæli vegna þess sjúkdóms.

2. Læknishjálp.

a. Almenna læknishjálp greiðir samlagið að fullu hjá samlagslækni sjúklingsins á umsömdum vinnutíma læknis, svo og hjá öðrum lækni, ef um slys eða bráða sjúkdóma er að ræða og ekki næst í hlutaðeigandi heimilislækni.

Læknishjálp fari fram í viðtalsstofu læknis, ef sjúklingurinn er ferðafær og hægt að koma því við.

Samlagsmenn greiða þó heimilislækni kr. 5.00 fyrir hvert viðtal á lækningsstofu og kr. 10.00 fyrir hverja vitjun. Upphæðir þessar eru miðaðar við 173 stiga vísitölu. Breytist greiðsluvísitala kaups um 10%, skal samræma greiðslurnar þeirri breytingu.

b. Nauðsynlegar rannsóknir og aðgerðir eftir tilvísun samlagslæknis hjá sérfræðingum greiðir samlagið að $\frac{3}{4}$ hlutum. Heimilt er og að greiða aðra nauðsynlega læknishjálp hjá sérfræðingum að að ráði samlagslæknis.

Í samráði við Tryggingastofnunina getur samlagsstjórn sett reglur, sem takmarka rétt samlagslækna til að vísa sjúklingum til sérfræðinga á kostnað samlagsins.

Samlagsmaður, er óskar læknishjálpar, skal sýna samlagslækni bók sína eða skírteini til sönnunar því, að hann hafi rétt til læknishjálpar á kostnað samlagsins. Geti hann það ekki, er lækni heimilt að krefja sjúklinginn um greiðslu fyrir verk sitt, eins og hann væri ekki í samlaginu, nema um slys eða bráðan sjúkdóm sé að ræða, en þá skal sjúklingurinn sýna skírteini sitt svo fljótt sem við verður komið.

Eigi er samlagsmönnum heimilt á kostnað samlagsins að leita nema til eins læknis í senn með sama sjúkdóm. Þetta gildir þó ekki, þegar samlagslæknir vísar sjúklingi til sérfræðings, sjá hér að framan.

24 3. *Lyf og umbúðir.*

14. febr.

Samlagið greiðir lyf eftir lyfseðli eða reikningi, undirrituðum af lækni, svo sem hér segir: Lyf, sem samlagsmanni er lífsnauðsyn að nota að staðaldri, greiðir samlagið að fullu. Önnur nauðsynleg lyf greiðir það að $\frac{3}{4}$ eða $\frac{1}{2}$. Tryggingastofnun ríkisins lætur gera skrá um þá lyfjaflokka, sem hér um ræðir, og skal skráin staðfest af heilbrigðisstjórninni.

Samlagsmenn skulu sýna samlagsbók sína í lyfjabúðum, þegar lyf eru afgreidd, og má því aðeins afgreiða lyfið á kostnað samlagsins, að samlagsmaður njóti réttinda.

Samlagið greiðir að $\frac{1}{2}$ umbúðir, svo sem gips og sáraumbúðir, ef um meiri háttar slys eða aðgerðir er að ræða.

4. *Röntgenskoðanir og geislalækningar.*

Sjúkrasamlagið greiðir röntgenmyndir og röntgenskoðun að $\frac{1}{2}$, samkvæmt gjaldskrá heilbrigðisstjórnarinnar.

Röntgen- og radiumlækningar greiðir samlagið að $\frac{3}{4}$ hlutum. Aðrar lækningar með geislavirkum efnum er samlagsstjórn heimilt að greiða samkvæmt sérstakri samþykkt hverju sinni.

5. *Fæðingarhjálp.*

Samlagið greiðir nauðsynlega dvöl í sjúkrahúsi eða fæðingarstofnun í sambandi við barnsburð eða meðgöngu, þó eigi fyrir þann dag er fæðing á sér stað né næstu 8 daga.

6. *Önnur sjúkrahjálp.*

a. *Hjúkrun í heimahúsum.*

Samlagið greiðir fyrir hjúkrun í heimahúsum, ef samlagslæknir telur, að með því megi komast hjá sjúkrahúsvist, sem ella væri nauðsynleg, enda annist þá sjúklinginn hjúkrunarkona, sem samlagslæknir og samlagsstjórn taka gilda. Aldrei greiðir þó samlagið meira fyrir slíka hjúkrun en sem svarar þess, sem jafnlöng sjúkrahúsvist hefði kostað samlagið.

b. *Nudd- og rafmagnslækningar.*

Samlagið greiðir nudd- og rafmagnslækningar sem framkvæmdar eru samkvæmt fyrirsögn læknis, að, þó ekki yfir 300 kr. á hverju almanaksári fyrir hvern sjúkling.

c. *Ferðakostnaður.*

Samlagið greiðir flutningskostnaðar samlagsmanna til sjúkrahúss, ef sjúkrabifreið eða sjúkraflugvél þarf til flutningsins að dómi samlagslæknis, og allt að ferðakostnaðar samlagslæknis til þeirra samlagssjúklinga, sem eru ekki ferðafærir sökum sjúkdóms síns, að svo miklu leyti sem hlutaðeigandi sjúklingi eða húsbónda hans hefur verið ókleift að ná í lækni með hjálp síns eigin fólks eða flutningatækja.

Heimilt er þó samlagsstjórn að ákveða þátttöku í slíkum kostnaði allt að $\frac{3}{4}$ hlutum, þegar um óvenjuleg útgjöld er að ræða og Tryggingastofnunin tekst á hendur að greiða hluta kostnaðarins, sbr. 82. gr. almannatryggingalaganna.

7. *Sjúkradagpeningar.*

Samlagið veitir sjúkradagpeninga þeim samlagsmanni, 16 ára eða eldri, sem verður óvinnufær vegna veikinda, ef hann verður fyrir tekjumissi, svo sem segir í þriðju málsgrein, og nýtur ekki elli- eða örorkulífeyris, slysadagpeninga né atvinnuleysisbóta.

Sjúkradagpeningar nema kr. á dag fyrir einhleypan mann **24**
 eða konu, kr. á dag fyrir kvæntan mann eða gifta konu (sbr. þó **14. febr.**
 7. mgr. hér á eftir, a-lið) og kr. fyrir hvert barn allt að þremur,
 sem er á framfæri hins sjúka og tryggt með honum, sbr. 10. gr. samþykktanna,
 allt að viðbættri verðlagsuppbót samkvæmt vísitölu þeirri, sem kaup er reiknað
 eftir á hverjum tíma.

Til þess að full upphæð dagpeninga verði greidd, má hinn sjúki ekki hafa
 á veikindatímanum tekjur, sem nema meiru en þriðjungu dagpeningaupphæðar,
 enda lækka dagpeningar um þá upphæð tekna, sem er umfram þetta mark, og
 aldrei greiðast hærri dagpeningar en sem nemur $\frac{3}{4}$ hlutum þess, sem hinn
 sjúki hefur misst vegna veikindanna. — Ef ósannað er, að þessi skilyrði séu
 fyrir hendi, má fresta úrskurði þar til skattaframlag ársins liggur fyrir, ef líkur
 eru til, að í því megi fá leiðbeiningar um þetta efni.

Launþegar og einyrkjar njóta dagpeninga frá og með 11. degi, ef þeir eru
 óvinnufærir í 14 daga, sjá þó um fasta starfsmenn ákvæði 86. gr. laga um
 almannatryggingar, en atvinnurekendur — þ. e. þeir, sem greiða skulu slysa-
 tryggingariðgjöld af meiru en 52 vikum — frá og með sjöttu sjúkravíku. Bið-
 tíminn reiknast frá þeim degi, er veikindin valda óvinnuhæfni, ef lækni hefur
 þá verið vitjað eða sjúklingurinn fluttur í sjúkrahús. *Heimilt er þó samlags-
 stjórn að ákveða, að biðtími samlagsmanns hefjist áður en lækni er vitjað,
 þar sem sérstökum erfiðleikum er bundið að ná til læknis.*

Sjúkradagpeningar eru greiddir í allt að 26 vikur á hverjum 12 mánuðum.
 Heimilt er þó samlagsstjórn, að fengnu samþykki tryggingaráðs, að ákveða, að
 dagpeningar skuli greiddir lengur, ef lækningatilraunum er ekki lokið og óvíst
 er, hvort um varanlega örorku er að ræða.

Dagpeningar falla niður þann dag, er samlagsmaður verður vinnufær, þó
 að hann hefji ekki vinnu eða vanræki að segja frá bata sínum.

Dagpeningar eru ekki greiddir:

- a. Giftri konu, ef maður hennar getur séð henni farborða Sama gildir um
 kvæntan mann, ef konan er tekjuaflandi. Þegar samt ber að greiða dag-
 peninga og hlutaðeigandi hefur ekki unnið utan heimilis, lækka dagpen-
 ingar í fjárhæð einstaklingslífeyris samkv. 13. gr. almannatryggingalaga.
- b. Vegna næmra sjúkdóma, svo sem mislinga, skarlatssóttar, influenzu o. fl.,
 þegar þeir ganga sem farsóttir, nema tryggingaráð heimili greiðsluna hverju
 sinni.
- c. Ef sjúkdómurinn stafar af áfengisneyzlu, notkun deyfilyfja, eða öðrum or-
 sökum, sem hinn tryggði á sjálfur sök á, heint eða óbeint með vitaverðu
 hirðuleysi eða gáleysi, eða með því að vanrækja að fara að ráðum læknis.

Nú dvelst hinn sjúki í sjúkrahúsi eða hæli, þar sem samlagið eða ríkis-
 framfærslan greiða fyrir hann að nokkru eða öllu leyti, og (falla þá niður
 dagpeningar, ef hann er einhleypur) *lækka dagpeningar hans um 80%, ef hann
 er einhleypur.* Dagpeningar kvænts manns lækka þá um 60%, en dagpeningar
 giftrar konu falla niður. Aldrei lækka þó dagpeningar vegna barna.

Um dagpeninga skal sækja skriflega til samlagsstjórnar eigi síðar en 3
 mánuðum eftir að réttur til dagpeninga hófst, og skal fylgja læknisvottorð í því
 formi, sem Tryggingastofnunin ákveður, svo og vottorð vinnuveitanda, þegar
 launþegi á í hlut, um niðurfall tekna. Berist umsókn og vottorð síðar, greiðir
 samlagið þó dagpeninga, ef málsatvik eru ljós, en þó aldrei meira en 3 mánuði
 aftur í tímann.

Samlagið hefur rétt til að láta hvenær sem er rannsaka heilsufar þess, sem
 sótt hefur um eða nýtur dagpeninga, með læknisskoðun eða á annan hátt og

24
14. febr.

er hinn tryggði skyldur til að mæta til slíkrar rannsóknar innanhéraðs, ef hann er ferðafær. Vanræki hann þetta, missir hann rétt til dagpeninga, meðan svo stendur.

B. Önnur ákvæði varðandi réttindin.

12. gr.

Samlagið greiðir ekki, nema að svo miklu leyti sem það fellur undir samninga við sjúkrahús eða aðra aðila:

1. Gervitennur, gleraugu, gervilimi né sjúkra- og hjúkrunaráhöld.
2. Lækniseftirlit né svæfingu vegna eðlilegrar fæðingar.
3. Læknisvottorð önnur en þau, sem eru samningsbundin við samlagslækni.
4. Flöskur, glös og önnur lyfjailát.
5. Áfenga drykki, gosdrykki, lyfjafæðu né sérlyf þau eða annað, sem eigi ber að greiða samkvæmt lyfjaskrá Tryggingastofnunar ríkisins, sbr. 11. gr., 3. tölul.
6. Deyfilyf, sem notuð eru sem nautnalýf.
7. Sjúkragæzlu, hvorki í heimahúsum né sjúkrahúsum, nema að svo miklu leyti sem fram er tekið í 11. gr.

13. gr.

Sjúkrasamlagið greiðir ekki sjúkrakostnað, sem skylt er að greiða samkvæmt sóttvarnarlögum eða öðrum sérstökum lögum.

14. gr.

Samlagsstjórn er heimilt að gerast aðili að samningum, sem Tryggingastofnun ríkisins gerir við lækna eða aðra aðila, sem sjúkrahjálpar veita. Geri samlagsstjórn sjálf samninga við slíka aðila, eru þeir háðir staðfestingu Tryggingastofnunar ríkisins.

Náist ekki samkomulag við lækna og fáist eigi úrskurður gerðardóms um samningskjör, sbr. 54. gr. laga um almannatryggingar, fellur niður greiðsla samlagsins fyrir læknishjálpar eftir reglum 2. tölul. 11. gr. samþykktar þessarar, og skal þá upphæð iðgjalda ákveðin á ný. Þó skal samlagsstjórn heimilt að ákveða, að fengnu samþykki tryggingaráðs, að verja því fé, sem samlaginu sparast, til aukinnar greiðslu sjúkradagpeninga, eða til hinna tryggðu upp í kostnað við læknishjálpar.

15. gr.

Þegar karl og kona búa saman í óvígðri sambúð, sbr. 60. gr. laga um almannatryggingar, fer um réttindi þeirra og barna, sem þau hafa á framfæri sínu, eins og um hjón og börn þeirra væri að ræða.

16. gr.

Ef í ljós kemur, að kostnaður við sjúkdóma einhvers samlagsmanns er orðinn grunsamlega mikill, skal samlagsstjórn tilkynna það samlagslækni og fela honum að taka málið til rannsóknar og senda stjórn sjúkrasamlagsins skýrslu þar um.

Geri samlagsmaður sér upp sjúkdóm, eða leitist við að blekkja lækna eða samlagsstjórn, skal hann sæta viðurlögum 67. gr. almannatryggingalaganna.

17. gr.

Nú vill samlagsmaður leita sér læknishjálpar, sem ekki fellur undir ákvæði 11. gr. 2. b., utan læknishéraðs, og er samlagsstjórn þá heimilt að greiða kostnað af þeirri læknishjálpar, þó eigi hærri upphæð en greidd hefði verið samlagslækni.

18. gr.

Ef tryggður maður, sem er á ferðalagi eða dvelst utan umdæmis sjúkrasamlags síns, veikist eða verður fyrir slysi og nýtur þar sjúkrahjálpar, á hann rétt til sjúkrastyrks frá sjúkrasamlagi sínu, en þó eigi hærri en hefði hann verið á samlagssvæðinu. Þer samlagsmanni að sjá um, að reikningar fyrir slíka sjúkrahjálp séu vandlega sundurliðaðir og skýrt tekið fram, um hvaða sjúkrahjálp er að ræða.

Þennan rétt eiga þó ekki þeir, sem samkvæmt milliríkjasamningi öðlast rétt til sjúkrahjálpar í öðru landi, vegna dvalar þar, að því er varðar þá hjálp, sem samningarnir fjalla um.

V. KAFLI

Iðgjöldin.

19. gr.

Allir, sem tryggingarskyldir eru á samlagssvæðinu, skulu greiða iðgjald til samlagsins. Samlagsstjórn gerir tillögur um fjárhæð iðgjalds til Tryggingastofnunar ríkisins, sem ákveður hana, og tekur iðgjaldaákvörðun gildi, þegar ráðherra hefur staðfest hana. Iðgjaldabreytingar skulu að jafnaði ákveðnar fyrir fram, en geta þó gilt frá byrjun þess greiðslutímabils, sem yfir stendur.

Iðgjöldin skulu greiddlega fyrir fram, og er gjalddagi 1. dagur hvers Gjaldkeri skal kvitta fyrir iðgjaldið í iðgjaldabók, er afhent skal hverjum samlagsmanni, er réttindi hans hefjast, en háður er samlagsmaður breytingum, sem löglega eru ákveðnar fyrir iðgjaldatímabil, sem hann kann að hafa greitt.

20. gr.

Námsmenn og aðrir, sem dveljast langdvölum erlendis, en halda heimilisfangi hér á landi, eru undanþegnir iðgjaldagreiðslu, ef þeir sanna að þeir séu sjúkratryggðir í dvalarlandinu, enda njóta þeir ekki réttinda hjá samlaginu á meðan.

Samlagsstjórn er heimilt að veita þeim réttindi án biðtíma, er þeir koma aftur á samlagssvæðið, enda hafi þeir óslitið verið sjúkratryggðir.

Þeir samlagsmenn, sem sleppa heimilisfangi hér á landi, geta tryggt sér réttindi án biðtíma í samlaginu er þeir koma aftur með því að greiða árlega fyrir fram til samlagsins, meðan þeir eru ytra, gjald sem svarar þriggja mánaða iðgjaldi.

21. gr.

Greiði samlagsmaður ekki iðgjald sitt á gjalddaga, skal honum þó gefinn mánað frestur til að greiða gjaldið, án þess að réttur hans skerðist við það. Þegar sá frestur er liðinn, falla réttindi hans niður. Þegar vanskil nema meiru en 6 mánuðum, öðlast samlagsmaður ekki réttindi aftur fyrr en að liðnum biðtíma, sbr. 9. gr., frá því að hann hefur greiðslur að nýju, en á þó ekki rétt til eftirgjafar á iðgjaldaskuld. Þegar iðgjaldaskuld innheimtist að fullu, er samlagsstjórn þó heimilt að ákveða, að biðtími styttist í 6 vikur og varði aðeins rétt til sjúkrahúsvistar og dagpeninga.

22. gr.

Auk þess sem samlagsmenn eiga að greiða iðgjöld sín, hver fyrir sig, eru menn skyldir til að leggja fram iðgjöld fyrir aðra, eins og hér segir:

- Hjón bera ábyrgð á hvort annars iðgjöldum.
- Foreldrar og fósturforeldrar skulu inna af hendi iðgjöld barna sinna og fósturbarna, sem á þeirra vegum eru eða þau kosta til náms.
- Meistarar í iðnaði og stofnanir, er hafa iðnnema í þjónustu sinni, skulu greiða iðgjöld iðnnema sinna.

- 24 d. Útgerðarmenn skulu greiða iðgjöld lögskráðra sjómanna.
 14. febr. c. Atvinnurekendur inna af hendi iðgjöld fastra starfsmanna sinna.
 f. Tryggingastofnun ríkisins greiðir iðgjöld þeirra, sem njóta elli- eða örorkulífeyris.
 g. Viðurkenndir lífeyrissjóðir, sbr. 85. gr. almannatryggingalaga, skulu greiða sjúkrasamlagsiðgjöld örorkulífeyrisþega sinna og ellilífeyrisþega, sem orðnir eru 67 ára, enda færi þeir sönnur á, að tekjur þeirra séu ekki svo háar, að valda muni missi lífeyris samkv. 22. gr. laga um almannatryggingar.
 h. Bæjarsjóður greiðir iðgjöld þeirra manna, sem eru á föstu sveitarframfæri, og annarra þeirra, sem sveitarstjórn ákveður að greiða fyrir samkvæmt 76. gr. almannatryggingalaga.

23. gr.

Samlagið getur krafizt þess, að launagreiðandi haldi eftir af kaupi launþega iðgjöldum þeirra og maka þeirra, sem gjaldfallin eru, þegar kaup er greitt, og greiði þau til samlagsins. — Vanræki launagreiðandi þetta, má krefja hann sjálfan um hið vangreidda, svo sem væri það iðgjaldsskuld hans sjálfs.

Gjaldfallin iðgjöld má innheimta með lögtaki hjá samlagsmanni eða þeim, sem ber ábyrgð á greiðslunni, sbr. 22. grein og fyrri málsgrein þessarar greinar.

24. gr.

Samlagsmenn skulu tilkynna bústaðaskipti innan sjö daga frá því að þau urðu. Fjölgi eða fækki börnum á heimili samlagsmanns, skal hann tafarlaust tilkynna það til samlagsins.

Sömuleiðis skulu þeir, er bera ábyrgð á iðgjöldum annarra, tilkynna samlaginu fjölgun þeirra eða fækkun.

Deyi samlagsmaður, ber aðstandendum hans að tilkynna það samlaginu þegar í stað.

VI. KAFLI

Ýmis ákvæði.

25. gr.

Nú verður samlagsmaður fyrir slysi og á vegna þess rétt til slysabóta, og greiðir samlagið þá sjúkrahjálp, samkv. 11. gr., aðra en dagpeninga, en á rétt til endurgreiðslu frá slysatryggingadeild Tryggingastofnunarinnar.

Ef samlagsmaður á að öðru leyti bótakröfu á hendur manni eða stofnun, vegna tjóns, er hann eða hún ber ábyrgð á, getur samlagið endurkrafizt hinn ábyrga um þær bætur, sem það hefur innt af hendi vegna tjónsins.

26. gr.

Nú þykir sýnt, að sjóður sjúkrasamlagsins nægi ekki til að standa straum af skuldbindingum þess, og skal þá stjórn þess snúa sér til Tryggingastofnunar ríkisins og leita aðstoðar hennar til að rétta við hag samlagsins.

Jafnframt skal stjórnin gera ráðstafanir til aukinnar tekjuöflunar eða, að dregið sé úr hlunnindum þeim, sem samlagið veitir. Þó má aldrei skerða þau lágmarksréttindi, er um getur í 52. gr. laga um almannatryggingar (sbr. þó 14. gr. samþykktarinnar).

27. gr.

Brot gegn ákvæðum samþykktar þessarar varða sektum allt að kr. 10 000.00, til Tryggingastofnunar ríkisins, sbr. 89. gr. almannatryggingalaganna. Með mál út af slíkum brotum skal fara að hætti opinberra mála.